

FED faiz indirimi

ABD Merkez Bankası FED, beklentiler doğrultusunda politika faizini 25 baz puan indirerek yüzde 1,50-1,75 aralığına çekti. Başkan Powell, hali hazırdaki politikadan memnun olduğunu ifade ederken FED açıklamasında iyimser ifadelerle yer verdi. Yapılan açıklamalar bir sonraki toplantıda faiz indirimi olmayacağına yönelik sinyal olarak yorumlanmasına rağmen, finansal piyasalarda Aralık ayındaki toplantı için indirim yapılacağı yönünde fiyatlamalar yapıldı.

Fitch Türkiye'nin görünümünü yükseltti

Uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch Türkiye'nin kredi notunu "BB-" olarak teyit ederken görünümü negatiften durağana yükseltti.

Yapılan açıklamada, istikrar yönünde sağlanan ilerleme ile ekonomide zayıflama riskinin azalması, TL'nin stabilize kazanması ve ABD'nin Suriye bağlantılı yaptırımlara son vermesi olumlu gelişmeler olarak sıralandı. Bununla birlikte, dış finansman ihtiyacının halen yüksek olmasını ise hassas nokta olarak değerlendirdi.

Enflasyon Raporu

TCMB, yılın dördüncü enflasyon raporunda 2019 yılsonu **enflasyon tahminini yüzde 13,9'dan yüzde 12'ye indirdi.**

Bir önceki rapora göre varsayımlar,

- *Petrol fiyatları 65 ABD dolarından 63,4 ABD dolarına
- *İhracata yönelik üretim artışı yüzde 2,03'ten yüzde 1,96'ya
- *İthalat fiyatlarındaki gerileme yüzde 3,1'den yüzde 4'e
- *Gıda Enflasyonu yüzde 15'ten yüzde 10'a
- *Çıktı açığı ise yüzde -%4,2'den -%3,6'ya

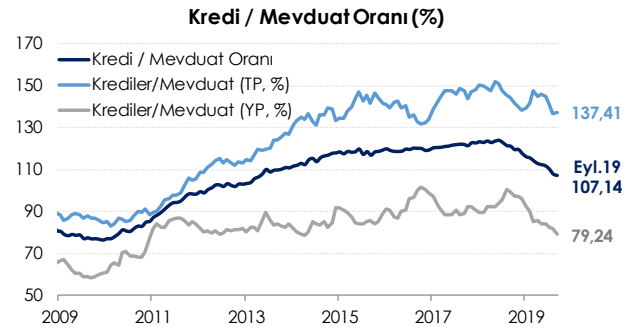
güncellendi.

Bu çerçevede, önceki rapora göre yıl sonu enflasyon tahminine Türk Lirası cinsinden ithalat fiyatları -0,3 puan, enflasyonun ana eğilimindeki güncelleme -1,1 puan, çıktı açığı 0,1 puan, gıda fiyatları -1,2 puan ve tütün ürünleri fiyatlarındaki artış ise 0,6 puanlık katkı sağladı.

Raporda, 2020 yılı enflasyon tahmini bir önceki rapora göre değiştirilmeyerek yüzde 8,2 oranında sabit tutuldu.

Basın toplantısında ise, Başkan Uysal maliye politikasının ekonomik aktiviteye katkısının azalacağını beklediğini ifade etti. Enflasyondaki ana eğilimin düşmeye devam ettiğini aktaran Uysal, 2020 yılının ikinci çeyreği ile birlikte enflasyonun tek haneye düşebileceğini belirtti. Öte yandan, cari dengede çevrimsel etkilere ek olarak yapısal anlamda da iyileşme yaşandığının altını çizen Uysal, bu çerçevede 2020 yılı için Yeni Ekonomi Programı'ndaki yüzde 5'lik büyüme ve yüzde 1,2 oranındaki cari açık hedefinin ulaşılabildiğini vurguladı.

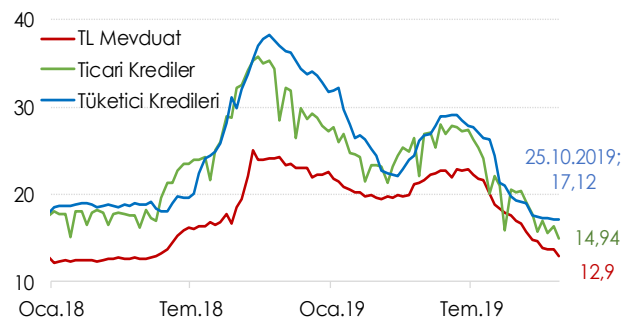
Bankacılık Sektörü: Eylül 2019 Verileri

BDDK tarafından yayımlanan aylık verilere göre; Türk bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi yıllık bazda yüzde 2,1 oranında daralarak 2.531 milyar TL oldu. Kredi hacmindeki düşüş, TP kredilerindeki yüzde 4,4'lük artışa rağmen, dolar bazında YP kredilerinin yüzde 5,7 oranında daralmasından kaynaklandı.

Bankaların kaynakları içinde en büyük fon kaynağı durumunda olan mevduat, Eylül ayında yıllık bazda yüzde 10,5 artarken yıl sonuna göre yüzde 16 artışla 2.362 milyar TL'ye yükseldi. TL mevduat hacmi yıllıkta yüzde 9,5 oranında artarken, YP mevduat hacmi dolar cinsinden yüzde 18,4'lük artış ile 218 milyar doları aştı.

TL Üzerinden Açılan Mevduat ve Kredi Faiz Oranları

Mevduat ve kredi faizleri Haziran ayından bu yana düşüşünü devam ettirmekte. Tüketici kredileri faizi 7 Haziran'daki yüzde 29,13 seviyesinden 25 Ekim'de yüzde 17,12'e geriledi. Aynı dönemde azalış gösteren mevduat faizleri yüzde 12,9'a ve ticari kredi faizleri de yüzde 14,94 seviyesine düştü.

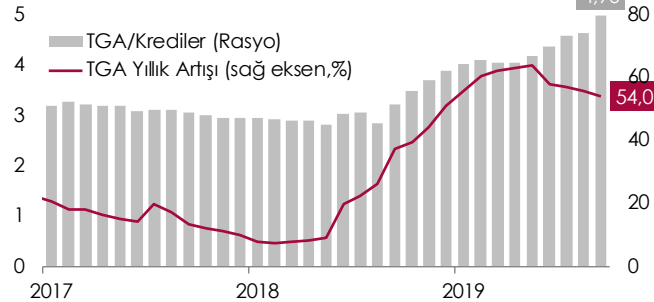
Türk Eximbank'ın İhracat Kredilerindeki Payı (%)

Sektörün kredi hacminin yüzde 10'unu oluşturan ihracat kredileri toplamı Ağustos ayında, yıllık bazda 2009 yılından bu yana ilk defa düşüş göstermişti. Eylül ayında da ihracat kredileri toplamı yıllık bazda yüzde 5,8 oranında daralırken, Eximbank kredileri yıllıkta yüzde 2,5 oranında genişledi. Böylece Bankanın, toplam ihracat kredileri içindeki payı Nisan ayındaki rekor seviyeye (yüzde 53,36) yakın olarak yüzde 52,6 seviyesinde gerçekleşti.

Eylül ayında aylık bazda 3,3 milyar TL olan bankacılık sektörü net karı yılın ilk 9 ayında 36,2 milyar TL ile geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,5 oranında gerileme kaydetti. Sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki aya göre yüzde 17,93'ten 18,44'e artış gösterdi.

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Sektörün tahsili gecikmiş alacakları (TGA) ise yıllık bazda yüzde 54 oranında artışla 132,7 milyar TL'ye yükselirken, kredilerin takibe dönüşüm oranı bir önceki aya göre yüzde 4,64'ten yüzde 4,96'ya çıktı. Geçen yılın aynı döneminde bu oran yüzde 3,22 seviyesindeydi.

Ekonomik güven endeksindeki tüm alt sektörlerde aylık bazda artış gözlemlendi.

TÜİK tarafından açıklanan Ekonomik güven endeksi Ekim ayında aylık bazda yüzde 4,5'lik artışla son 15 ayın en yüksek düzeyine çıktı. Ekonomiye duyulan güvenin artışında imalat sanayi, hizmet sektörü, inşaat sektörü, perakende ticaret ve tüketici güvenindeki olumlu seyir etkili oldu.

Eylül ayında ihracat sınırlı artış gösterdi.

Özel Ticaret Sistemine (ÖTS) göre, Eylül'de ihracat yıllık bazda yüzde 0,3'lük artışla 14,44 milyar dolar olurken, ithalat yüzde 1,0 oranında artarak 16,5 milyar dolara yükseldi. Böylece ithalat 14 aylık düşüşün ardından 2 aydır üst üste artış gösterirken, dış ticaret açığı 2 milyar dolarda seyretti.

Dış Ticaret (milyar dolar) Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)

	İhracat İthalat		Açık Karşılama Oranı		Hacim
	İhracat	İthalat	Açık	Karşılama Oranı	
Eyl.18	14,40	16,33	-1,93	88,2%	30,72
Eyl.19	14,44	16,49	-2,06	87,5%	30,93
Değişim	0,3%	1,0%	6,6%	-0,7%	0,7%
Eyl.18 (yıllık)	164,89	239,00	-74,11	69,0%	403,89
Eyl.19 (yıllık)	170,74	197,32	-26,58	86,5%	368,06
Değişim	3,6%	-17,4%	-64,1%	25,4%	-8,9%

Yıllıklandırılmış verilere göre ihracat artışı, Mart 2018'den bu yana hız keserek Eylül ayında yüzde 3,6'ya geriledi. 12 aylık ihracat Mayıs ayında (171,3 milyar dolar) tarihi yüksek seviyeye çıkarken, Eylül'de 170,74 milyar dolar olarak gerçekleşti. İthalat ise Temmuz ayında son iki yılın en düşük seviyesine (196,9 milyar dolar) gerilemişti. Eylül ayında 12 aylık ithalat

Ocak-Eylül İhracatında İlk 10 Ülke

Sıralama	milyar \$		%	Pay %		
	2018	2019				
2018	2019		Değişim	2019		
1	1	Almanya	12,1	11,5	-5,0	9,1
2	2	İngiltere	8,2	8,2	-0,2	6,5
3	3	İtalya	7,1	6,8	-3,6	5,4
5	4	Irak	5,9	6,3	6,3	5,0
4	5	ABD	6,0	5,9	-1,2	4,7
6	6	İspanya	5,7	5,8	1,6	4,6
7	7	Fransa	5,5	5,7	4,6	4,6
8	8	Hollanda	3,5	4,0	15,0	3,2
10	9	İsrail	2,8	3,2	12,7	2,5
11	10	Romanya	2,8	2,9	1,9	2,3
İlk 10 Ülke İhracatı			59,6	60,3	1,2	48,0
Toplam İhracat			122,9	125,8	2,3	100,0

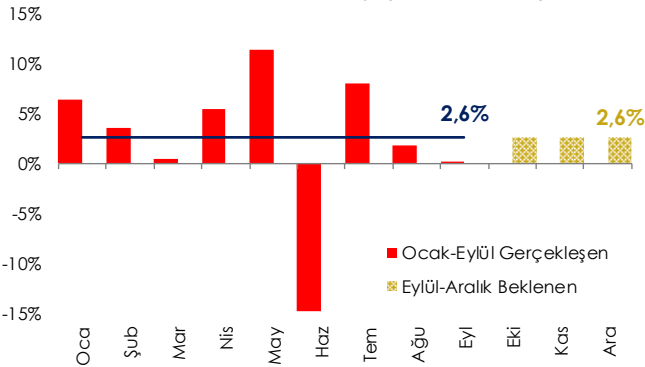
yıllık bazda yüzde 17,4 azalışla 197,32 milyar dolara indi. Böylece birikimli dış ticaret açığı 26,6 milyar dolar olurken, enerji ve altın hariç çekirdek denge de 15,2 milyar dolar fazla verdi.

2019 yılında en fazla ihracat yapılan ülkeler geçen yıl da olduğu gibi Almanya İngiltere ve İtalya oldu. Bu dönemde Almanya'ya yapılan ihracat yıllık bazda yüzde 5,0 daralırken, İngiltere ve İtalya'ya olan ihracat sırasıyla yüzde 0,2 ve yüzde 3,6 oranında azaldı. İhracatın en çok arttığı ülkeler Suudi Arabistan (yüzde 28) ve Hollanda (yüzde 15) olurken, en çok azaldığı ülkeler Belçika (yüzde 15,5) ve Çin (yüzde 14,4) oldu.

Ülke gruplarına göre dış ticaret rakamlarını incelediğimizde toplam ihracatın yüzde 49,2'si Avrupa Birliği (AB-28) ülkelerine, yüzde 18,3'ü Yakın ve Orta Doğu ülkelerine gerçekleşmekte. AB'ye yapılan ihracat ilk 9 ayda yıllık bazda dolar bazında değişim göstermezken, euro cinsinden ihracat yüzde 6,3 oranında artış kaydetti. Haziran 2018'den bu yana düşüş gösteren yıllıklandırılmış AB ithalatı ise Eylül ayında sınırlı da olsa artış gösterdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 30 Eylül'de yayınladığı Yeni Ekonomi Programı'nda yıl sonu ihracat hedefleri Genel Ticaret Sistemine göre açıklandı. Buna göre bir önceki programda ÖTS'ye göre 182 milyar dolar olan 2019 yıl sonu ihracat hedefi GTS'ye göre 181,4 milyar dolar olarak revize edildi. Bu doğrultuda, yılın ilk 9 ayında ihracat (GTS) yüzde 2,6'lık artış gerçekleştirirken, 2019 yıl sonu ihracatının 181,4 milyar dolara (YEP GTS hedefi) ulaşması için yılın geri kalan döneminde de ihracatın yüzde 2,6'lık artışını devam ettirmesi beklenmekte.

2019 Yılı İhracat Artışı (GTS, yıllık, %)

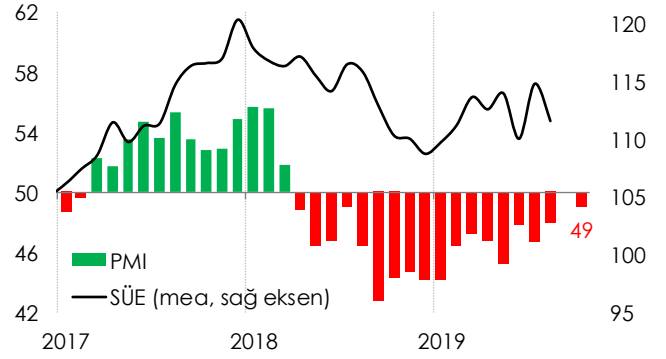

İmalat Sanayi PMI endeksi Ekim'de gerileme kaydetti.

İstanbul Sanayi Odası İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Ekim'de eşik değeri olan 50'den 49'a geriledi. Türk imalat sektöründeki bu gerileme toplam

siparişlerdeki düşüşten kaynaklanırken, anket katılımcılarına göre hem iç piyasada hem de ihracat pazarlarında talep zayıflığı etkili oldu. Firmalar, talep koşullarındaki zorluklara üretimi hafif azaltarak cevap verse de istihdam düzeyini artırmaya devam etti. Böylece çalışan sayılarında 2018 başlarından beri ilk kez arka arkaya artış gerçekleşti.

İmalat Sanayi PMI-Sanayi Üretim Endeksi

Veri Takvimi

4 Kasım 2019 Enflasyon Gelişmeleri
Pazartesi

5 Kasım 2019 Reel Efektif Döviz Kuru
Salı

7 Kasım 2019 Hazine Nakit Gerçekleşmeleri
Perşembe

8 Kasım 2019 Dış Ticaret Endeksleri
Cuma

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	Son 3 Veri		
BÜYÜME					18.Ç4	19.Ç1	19.Ç2
GSYH (milyar USD)	862	863	851	784	186	172	175
GSYH (milyar TL)	2.339	2.609	3.107	3.701	1.017	921	1.024
Kişi Başına Gelir (USD)	11.019	10.883	10.602	9.632			
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,2	7,4	2,6	-2,8	-2,4	-1,5
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	0,6	-1,3	0,1	3,6	8,4	9,4	5,7
ENFLASYON (yıllık, %)					Tem.19	Ağu.19	Eyl.19
TÜFE	8,8	8,5	11,9	20,3	16,65	15,01	9,26
Yurt İçi ÜFE	5,7	9,9	15,5	33,6	21,66	13,45	2,45
İŞGÜCÜ PİYASASI					May.19	Haz.19	Tem.19
İşsizlik Oranı (ort. %)	10,3	10,9	10,9	11,0	12,8	13,0	13,9
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,3	52,0	52,8	53,2	52,9	53,3	53,8
DÖVİZ KURLARI					Tem.19	Ağu.19	Eyl.19
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,16	93,58	86,33	76,38	74,98	76,92	76,66
USD/TL	2,91	3,54	3,81	5,27	5,58	5,80	5,66
EUR/TL	3,18	3,70	4,55	6,03	6,21	6,44	6,19
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,05	3,62	4,18	5,65	5,90	6,12	5,93
DIŞ TİCARET (12 aylık, milyar USD)					Haz.19	Tem.19	Ağu.19
Dış Ticaret Dengesi	-63,4	-56,1	-76,8	-55,1	-29,2	-26,4	-26,4
İhracat	143,8	142,5	157,0	167,9	169,4	170,5	170,7
İthalat	207,2	198,6	233,8	223,0	198,6	196,9	197,2
Karşılama Oranı (%)	69,4	71,8	67,1	75,3	85,3	86,6	86,6
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)					Haz.19	Tem.19	Ağu.19
Cari İşlemler Dengesi	-32,1	-33,1	-47,3	-27,0	1,2	4,5	5,1
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,8	-3,9	-5,6	-3,2	0,2	0,6	0,7
Finans Hesabı	-22,7	-22,0	-46,7	-7,9	13,5	13,8	8,7
Doğrudan Yatırımlar (net)	-14,2	-10,8	-8,8	-9,4	-9,2	-9,2	-9,1
Portföy Yatırımları (net)	15,5	-6,3	-24,5	3,1	1,4	1,0	0,1
Diğer Yatırımlar (net)	-12,1	-5,7	-5,2	8,7	23,1	23,0	10,5
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	-1,8	-1,1	7,3
Net Hata ve Noksan	9,5	11,1	0,6	19,1	12,2	9,2	3,6
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)					Tem.19	Ağu.19	Eyl.19
Harcamalar	506,3	584,1	677,7	830,4	565,1	658,8	739,6
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	58,5	69,3	81,5
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,0	756,5	506,6	589,5	658,1
Gelirler	482,8	554,1	630,3	757,8	496,4	590,7	653,8
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,0	621,3	366,1	432,7	485,3
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,4	-72,6	-68,7	-68,1	-85,8
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	9,3	1,3	-10,2	1,2	-4,3
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-1,9	-2,4	-2,3	-2,5
BORÇ STOKU (12 aylık, milyar TL)					Tem.19	Ağu.19	Eyl.19
Merkezi Yönetim							
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	680,8	692,4	701,0
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	535,0	555,9	538,2
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1067,1	1215,8	1248,3	1239,2
Genel Yönetim					18.Ç4	19.Ç1	19.Ç2
AB Tanımlı Borç Stoku	646,5	738,5	877,9	1121,9	1121,9	1213,4	1283,9
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH(%)	27,6	28,3	28,2	30,1	30,1	31,5	32,2
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)					Haz.19	Tem.19	Ağu.19
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.097,3	2.393,1	2.538,3	2.488,1	2.535,1
İhracat Kredileri	115,4	140,7	174,2	245,7	264,5	253,3	263,0
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	80,3	129,5	140,8	135,0	139,9
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	46,1	52,7	53,2	53,3	53,2
SYR (%)	15,6	15,6	16,8	17,3	17,73	18,19	17,93
TGA (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	4,36	4,57	4,64